PWYLLGOR CRAFFU BYW'N IACH A GOFAL CYMDEITHASOL

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 11 Mehefin, 2024.

Mae-r Agenda ar gael yma.

Mae recordiad y cyfarfod ar gael yma.

Yn Bresennol: Y Cynghorydd J.E. Charles (Cadeirydd); Cynghorwyr G.M. Ball, I.R. Buckley, C.M. Cowpe, R.E. Godfrey, S. Lloyd-Selby, J. Lynch-Wilson, J.M. Norman, C. Stallard a N.C. Thomas.

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr C.P. Franks, H.C. Hamilton, S.M. Hanks, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles) ac E. Wiliams (Aelod Cabinet Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

103 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngrwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

104 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr C.A. Cave ac A.M. Collins.

105 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 14 Mai, 2024 fel cofnod cywir.

106 DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorydd S. Lloyd-Selby fuddiant personol ond nid oedd yn rhagfarnu yn Eitem 4 ar yr Agenda – Bwyd y Fro, Partneriaeth Bwyd Cynaliadwy Bro Morgannwg. Natur y buddiant oedd bod y Cynghorydd yn Aelod o'r Bwrdd Iechyd Prifysgol.

Datganodd y Cynghorydd S. Lloyd-Selby fuddiant personol ond nid oedd yn rhagfarnu yn Eitem 5 ar yr Agenda – Adolygiad Blynyddol o Wasanaethau a Gomisiynwyd i Oedolion ag Angen Gofal a Chymorth. Natur y buddiant oedd bod gan y Cynghorydd berthnasau mewn gofal cymdeithasol. Arhosodd y Cynghorydd yn y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar y ddwy eitem.

107 BWYD Y FRO, PARTNERIAETH BWYD CYNALIADWY BRO MORGANNWG (CAC) –

Rhoddodd yr adroddiad drosolwg o waith Bwyd y Fro ar draws Bro Morgannwg fel rhan o'r rhaglen dreigl o roi cipolwg i Bwyllgorau o waith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Rhoddodd y cynrychiolydd, Louise Denham, o Dîm Iechyd y Cyhoedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro gyflwyniad PowerPoint hefyd a oedd yn manylu ar y gwaith a wnaed hyd yma.

Nodwyd bod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) wedi lansio ei Gynllun Lles cyntaf ar 22 Mai 2018 gyda'r ail Gynllun Lles yn cael ei lansio mewn digwyddiad ar 15 Mehefin 2023. Ers ei lansio, roedd partneriaid wedi bod yn gweithio i ddatblygu'r Amcanion Lles wedi'u nodi yn y Cynllun a'r camau gweithredu a oedd yn cyd-fynd â'r Amcanion hynny. Roedd llawer o'r Amcanion, y camau gweithredu a'r ffrydiau gwaith blaenoriaeth allweddol yn cyd-fynd â'r gwaith a wnaed gan Bwyd y Fro.

Roedd Bwyd y Fro, y bartneriaeth fwyd gynaliadwy ar gyfer Bro Morgannwg, yn gweithio i ddatblygu Strategaeth Fwyd leol newydd ar gyfer Bro Morgannwg. Byddai'r Strategaeth yn cwmpasu'r cyfnod 2024-2030 a byddai'n cwmpasu camau gweithredu byrdymor a hirdymor i arwain gweithredu ar ystod eang o bynciau i adeiladu system fwyd leol iach a chynaliadwy.

Adroddwyd gwaith y BGC i'r Pwyllgor Craffu Adnoddau a Pherfformiad Corfforaethol. Roedd y Pwyllgor wedi gofyn hefyd i waith y BGC gael ei adrodd i Bwyllgorau eraill yr oedd eu hymrwymiadau yn cyd-fynd ag elfennau o'i waith i ehangu dealltwriaeth o waith y BGC ymhlith ystod ehangach o Aelodau Etholedig.

Gofynnodd y Cynghorydd Lloyd-Selby, wedi'i annog gan a chan feddwl yn fawr o'r egni a'r weledigaeth a gynigiwyd a'r cynnydd hyd yn hyn, sut y byddai effaith y gwaith yn cael ei mesur. Dywedodd y cynrychiolydd bod modd olrhain cynnydd a oedd yn cynnwys lefelau ymgysylltu. Dywedodd y Cynghorydd Lloyd-Selby y byddai'n croesawu'r wybodaeth ddiweddaraf am hyn wrth symud ymlaen a chafodd hyn ei eilio gan y Cynghorydd Cave. Gofynnodd y Cynghorydd Cave hefyd am effaith y gwaith mewn perthynas â'r caniatadau cynllunio perthnasol y byddai eu hangen. Dywedodd y Cynghorydd Thomas, fel Cadeirydd Cynllunio, nad mater o gynllunio oedd ar hyn o bryd ond y byddai materion yn cael sylw ar yr adeg briodol. Cadarnhaodd Rheolwr Gweithredol Strategaeth Gorfforaethol a Mewnwelediad fod Partneriaeth Fwyd y Fro yn gweithio'n agos gyda phob adran, gan gynnwys swyddogion yn y Gyfarwyddiaeth Lleoedd. Dywedodd Louise Denham hefyd, i sicrhau'r aelod, y byddai hefyd, wrth fynd â gwaith Bwyd y Fro a'r Strategaeth Fwyd ymlaen, yn cysylltu â'r Cynllun Datblygu Lleol yn ogystal â meysydd gwaith a rhwydweithiau eraill sy'n gysylltiedig â bwyd.

ARGYMHELLWYD –

(1) BOD gwaith Bwyd y Fro a'r cynnydd yr oedd partneriaid yn ei wneud wrth ddatblygu'r Strategaeth Fwyd leol newydd yn cael eu nodi a bod diolch yn cael ei roi i'r swyddogion am gyflwyniad ac adroddiad cynnydd llawn gwybodaeth a manwl.

(2) BOD diweddariadau pellach ar waith Bwyd y Fro yn cael eu cyflwyno yn ystod y flwyddyn i'r Pwyllgor hwn fel y bo'n briodol ac yn ychwanegol at y cynnydd a adroddwyd fel rhan o Adroddiad Blynyddol y BGC, a adroddwyd i'r Pwyllgor Craffu Adnoddau a Pherfformiad Corfforaethol.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Wedi ystyried gwaith Bwyd y Fro a chyfleoedd i ymgysylltu â'r gwaith o ddatblygu'r Strategaeth Fwyd leol newydd, a chynnig diolch i'r Pwyllgorau am y diweddariad manwl ar y cynnydd.

(2) Galluogi'r Aelodau i gael y wybodaeth ddiweddaraf am waith Bwyd y Fro mewn modd sy'n bodloni anghenion y Pwyllgor orau.

108 ADOLYGIAD BLYNYDDOL O WASANAETHAU A GOMISIYNWYD I OEDOLION AG ANGEN GOFAL A CHYMORTH (CGC) –

Cyflwynodd y Pennaeth Rheoli Adnoddau a Diogelu'r adroddiad ac amlinellodd y gweithgareddau a gynhaliwyd mewn perthynas â gwasanaethau a gomisiynwyd ar gyfer oedolion ag anghenion gofal a chymorth, a'r camau blaenoriaeth ar gyfer 2023/24.

Roedd yr adroddiad hefyd yn cynnwys y blaenoriaethau comisiynu ar gyfer y gyfarwyddiaeth ehangach yn 2024/25. Tynnodd y Pennaeth Gwasanaeth sylw at y ffaith bod nifer y preswylwyr mewn Gofal Nyrsio a Phreswyl yn parhau'n gymharol sefydlog er bod gofal seibiant yn parhau i gynyddu. Roedd 35 o gartrefi gofal yn y Fro o hyd gyda chartref newydd yng Ngwenfô i'w agor yn fuan. Parhaodd recriwtio a chadw yn y gwasanaeth yn broblem, fodd bynnag, roedd recriwtio dramor wedi cryfhau'r farchnad. Wrth gyfeirio at baragraff 2.4 yr adroddiad a'r materion a godwyd gan ddarparwyr, cyfeiriodd y Rheolwr Gweithredol at y gwaith da a wnaed gan Reolwr Gweithredol Comisiynu a Chyllid, Gaynor Jones a fyddai'n gadael y gwasanaeth cyn bo hir, gyda'r Aelodau'n gofyn i'w dymuniadau a'u llongyfarchiadau gorau gael eu hanfon at y Rheolwr Gweithredol.

Dywedodd y Cadeirydd wrth groesawu'r adroddiad ei fod yn adroddiad da a oedd yn manylu ar y gwaith a wnaed hyd yma a'r cynnydd a oedd yn cael ei wneud. Gofynnodd y Cynghorydd Lloyd-Selby, wrth adleisio sylwadau'r Cadeirydd a chydnabod y pwysau, pa drefniadau a oedd ar waith i fonitro a oedd perygl i unrhyw ddarparwr beidio â gallu parhau i ddarparu'r gwasanaeth a beth oedd y broses sbarduno ar gyfer ailgomisiynu gwasanaethau.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth mewn ymateb fod gwaith monitro sicrwydd ansawdd yn cael ei wneud yn ei dîm cyllid a chomisiynu, a bod fforymau darparwyr hefyd yn cael eu cynnal yn ogystal â'r cynnig o drafodaethau unigol. Cynhaliwyd rhaglen ailgomisiynu gydag opsiynau i ymestyn contractau lle'r oedd contractau'n gweithio'n dda. Wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

(1) NODI'r heriau parhaus a'r galw am wasanaethau gofal cymdeithasol a gomisiynir.

(2) NODI'r newid ym mhoblogaeth Bro Morgannwg a'r cynnydd cysylltiedig yn y galw am wasanaethau gofal.

(3) NODI argaeledd gwasanaethau a gomisiynir i drigolion Bro Morgannwg a'r cynnydd cysylltiedig mewn gwariant.

(4) NODI'r amseroldeb gwell o ran darparu gofal cartref i breswylwyr.

(5) BOD y Pwyllgor yn parhau i dderbyn adroddiad Adolygiad Blynyddol o Wasanaethau a Gomisiynir i Oedolion ag Anghenion Gofal a Chymorth.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1-4) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(5) Mae Sgriwtini yn derbyn diweddariad blynyddol er ystyriaeth a gwybodaeth.

109 ADRODDIAD BLYNYDDOL 2024 Y GWASANAETH GWYBODAETH I DEULUOEDD (CGC) –

Rhoddodd Rheolwr y Tîm Gwybodaeth Gofal Cymdeithasol y wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am waith Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd (GGiD) y Fro drwy gyflwyniad PowerPoint. Roedd y ddolen i fanylion llawn yr Adroddiad Blynyddol wedi'i chynnwys yn yr adroddiad. Roedd y GGiD yn wasanaeth ataliol yn cyrraedd teuluoedd yn y gymuned ac yn rhoi gwybodaeth berthnasol a allai atal teuluoedd rhag cyrraedd pwynt argyfwng. Chwaraeodd y GGiD rôl hanfodol wrth gyfrannu at ofyniad Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (GCCh) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Galluogodd y GGiD y Cyngor i gyflawni ei gyfrifoldebau dan Adran 27 Deddf Gofal Plant 2006 ynghylch rhoi gwybodaeth ragnodedig i rieni a darpar rieni am ofal plant a gwasanaethau neu gyfleusterau eraill.

Cyfeiriwyd hefyd yn ystod y cyflwyniad at y ffaith bod y gwasanaeth wedi ennill Gwobr Ansawdd Teuluoedd yn Gyntaf gyda'r Pwyllgor yn gofyn am i'w longyfarchiadau gael eu hanfon i'r gwasanaeth.

O ystyried mentrau Llywodraeth Cymru ar gyfer darparu gofal plant a'r meini prawf cymhwysedd ar gyfer y cynnig i blant cyn 2 oed a phlant 3-4 oed, cydnabuwyd bod dryswch ymhlith rhieni ac roedd angen i'r wybodaeth fod yn gliriach. Dywedodd y Cadeirydd hefyd fod yr unig elfen yr oedd yn meddwl y gallai achosi rhywfaint o ddryswch pellach yn ymwneud â'r cynnig gofal plant 30 awr ynghyd â'r cynnig Dechrau'n Deg.

Gofynnodd y Cynghorydd Lloyd-Selby, wrth groesawu adolygiad Llywodraeth Cymru o'r gyfradd fesul awr ar gyfer gwarchodwyr plant, a oedd pryderon ynghylch y dryswch i rieni ynghylch sut roedd y ddau gynllun a oedd yn cael eu cyflwyno yn cael eu rhedeg wedi cael eu bwydo'n ôl i Lywodraeth Cymru ac, o ystyried y pwysau ariannol yr oedd rhieni'n eu profi oherwydd y gyfradd fesul awr, a fyddai adroddiad bob dwy flynedd yn rhoi sicrwydd digonol i'r Pwyllgor ac a fyddai'r Pwyllgor yn cael ymateb Llywodraeth Cymru cyn gynted â phosibl.

Dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod adborth wedi cael ei gyfeirio at Lywodraeth Cymru a sylweddolodd fod dryswch ar draws Cymru a bod disgwyl mwy o wybodaeth. Gellid cyflwyno adroddiad blynyddol hefyd yn ogystal â rhoi i'r Aelodau unrhyw ymatebion a dderbyniwyd a chanlyniadau unrhyw ymgynghoriad. Cadarnhaodd y Cynghorydd Lloyd-Selby na fyddai'n disgwyl adroddiad blynyddol ond y byddai'n fodlon ar e-bost gyda gwybodaeth yn cael ei hanfon at holl Aelodau'r Pwyllgor.

ARGYMHELLWYD –

(1) NODI Adroddiad Blynyddol Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd y Fro a'r gwaith a wnaed i gefnogi rhieni / gofalwyr a darparwyr ym Mro Morgannwg.

(2) BOD y Pwyllgor Craffu yn derbyn diweddariadau ar y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd bob dwy flynedd gydag unrhyw wybodaeth a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru yn y cyfamser yn cael ei e-bostio at holl Aelodau'r Pwyllgor er gwybodaeth.

<u>Rhesymau dros yr argymhellion</u>

(1) Sicrhau goruchwyliaeth effeithiol o'r maes pwysig hwn o weithgarwch gwasanaethau cymdeithasol.

(2) Sicrhau bod y Pwyllgor Craffu yn parhau i gael ei ddiweddaru o ran y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd.